

โหม่ได้ โหม่ได้

หนุ่ โหม่ยอม

นิทานเสริมสร้างความตระหนักรู้
เรื่อง สิทธิในร่างกายของตัวเอง

นิทานเล่มนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการฝึกภาคปฏิบัติ 3
ของนักศึกษาคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2563

คำนำ

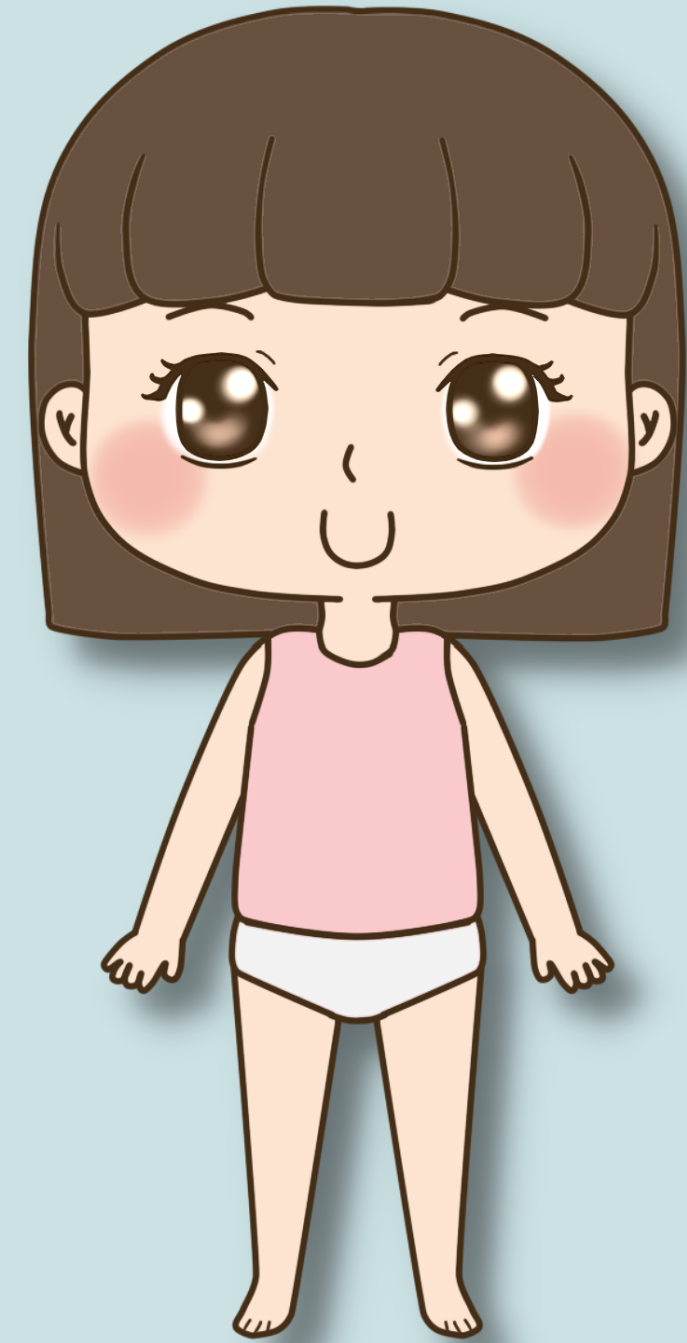
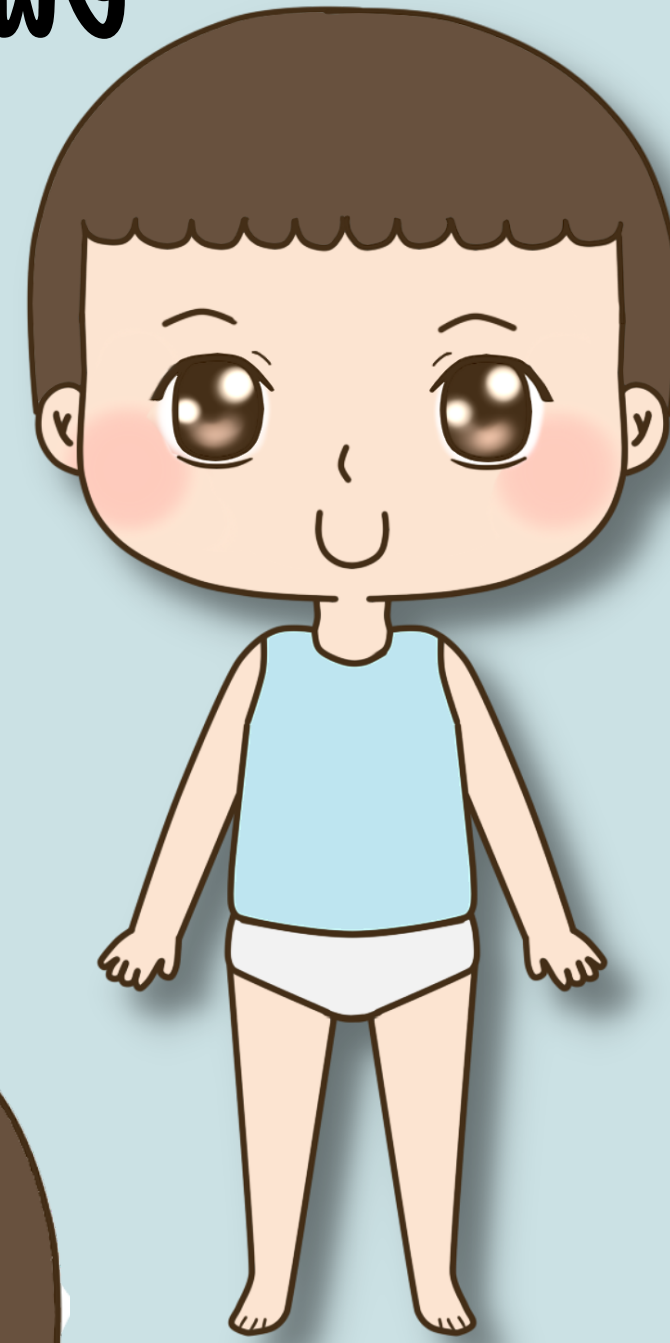
นิทานเรื่องไม่ได้ ไม่ได้ หนูไม่ยอมเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา สด.401 การฝึกภาคปฏิบัติ 3 โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้เด็กอายุ 5-6 ปีหรือเด็กกลุ่มอื่น ๆ ได้เรียนรู้ เข้าใจและตระหนักถึงสิทธิในร่างกายของตนเองได้ง่าย รวมทั้งคุณครู ครูพี่เลี้ยง และครูผู้ช่วยสามารถทำความเข้าใจในเนื้อหาและสามารถอธิบายให้กับเด็ก ได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้จะเป็นการส่งเสริมให้ผู้ปกครองนำสื่อนิทานนี้ไปอ่านให้ลูก ของตนเองฟัง ซึ่งจะช่วยให้ผู้ปกครองเองเข้าใจถึงเรื่องสิทธิทางร่างกายทั้งของเด็ก และของตนเองได้มากยิ่งขึ้น

โดยเนื้อหานิทานจะเป็นในลักษณะกลอนที่เด็กอายุ 5-6 ปี สามารถอ่านและทำความเข้าใจได้ง่าย ภาพมีสีสัน สดใสเหมาะกับเด็กอายุช่วง 5-6 ปี มีการยกตัวอย่าง เหตุการณ์พร้อมภาพประกอบที่มีบริบทสังคมอยู่ในพื้นที่ที่เด็กอาศัยอยู่ เช่น ปู่ข้างบ้าน ชวนไปดูการ์ตูน ป้าร้านขายของที่มีรถเข็นอยู่ในชุมชน ฯลฯ เพื่อให้เด็กได้เข้าใจ และตระหนักถึงความปลอดภัยของตนเองได้อย่างเห็นภาพ

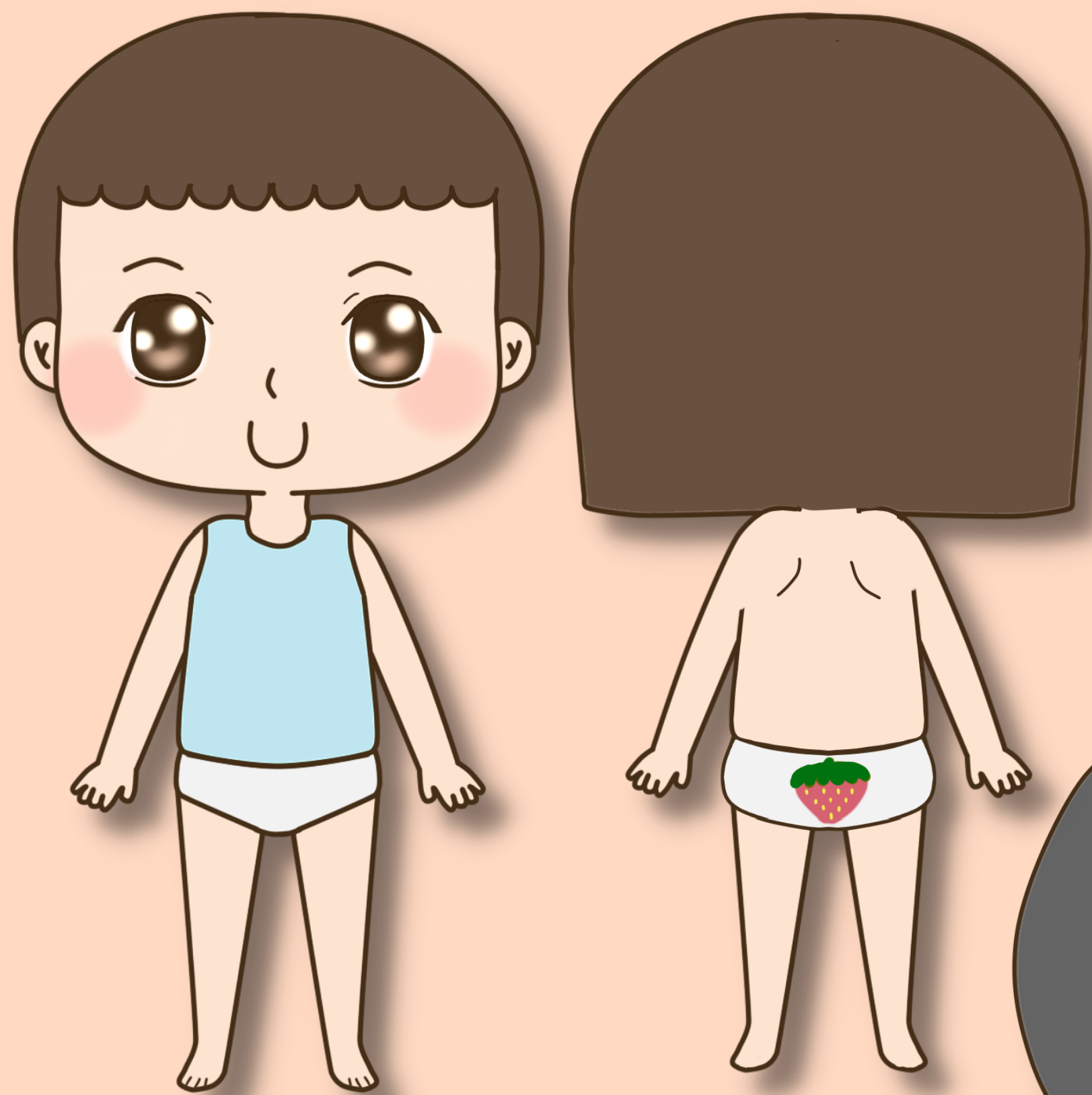
คณะผู้จัดทำ

วันนี้วันดีอากาศแจ่มใส
หนูไปเรียนไวสดใสรำเรง
คุณครูแสนดี มีนิทานใหม่
มาฟังเร็วไว ครูเล่าให้ฟัง

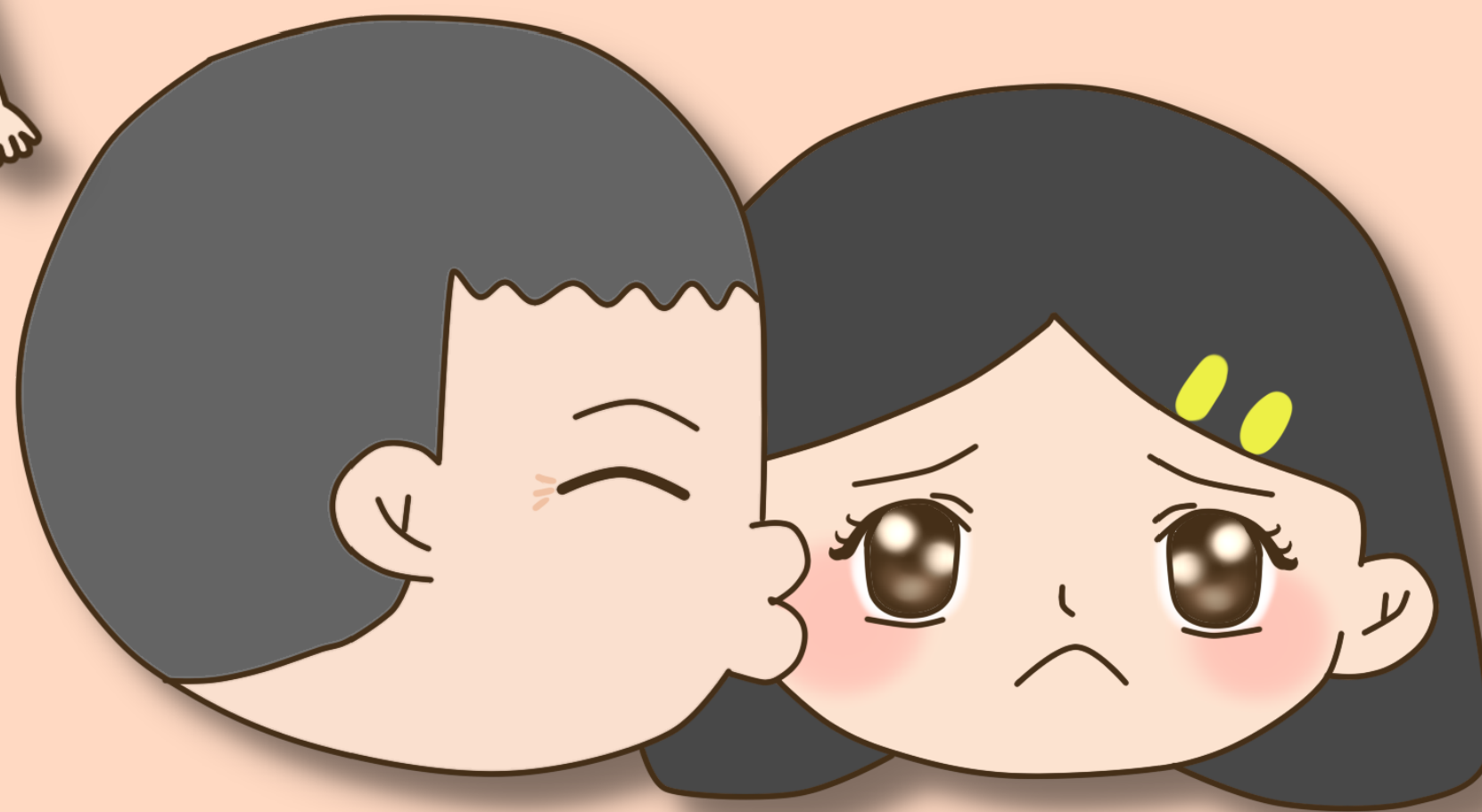
ร่างกายของหนู

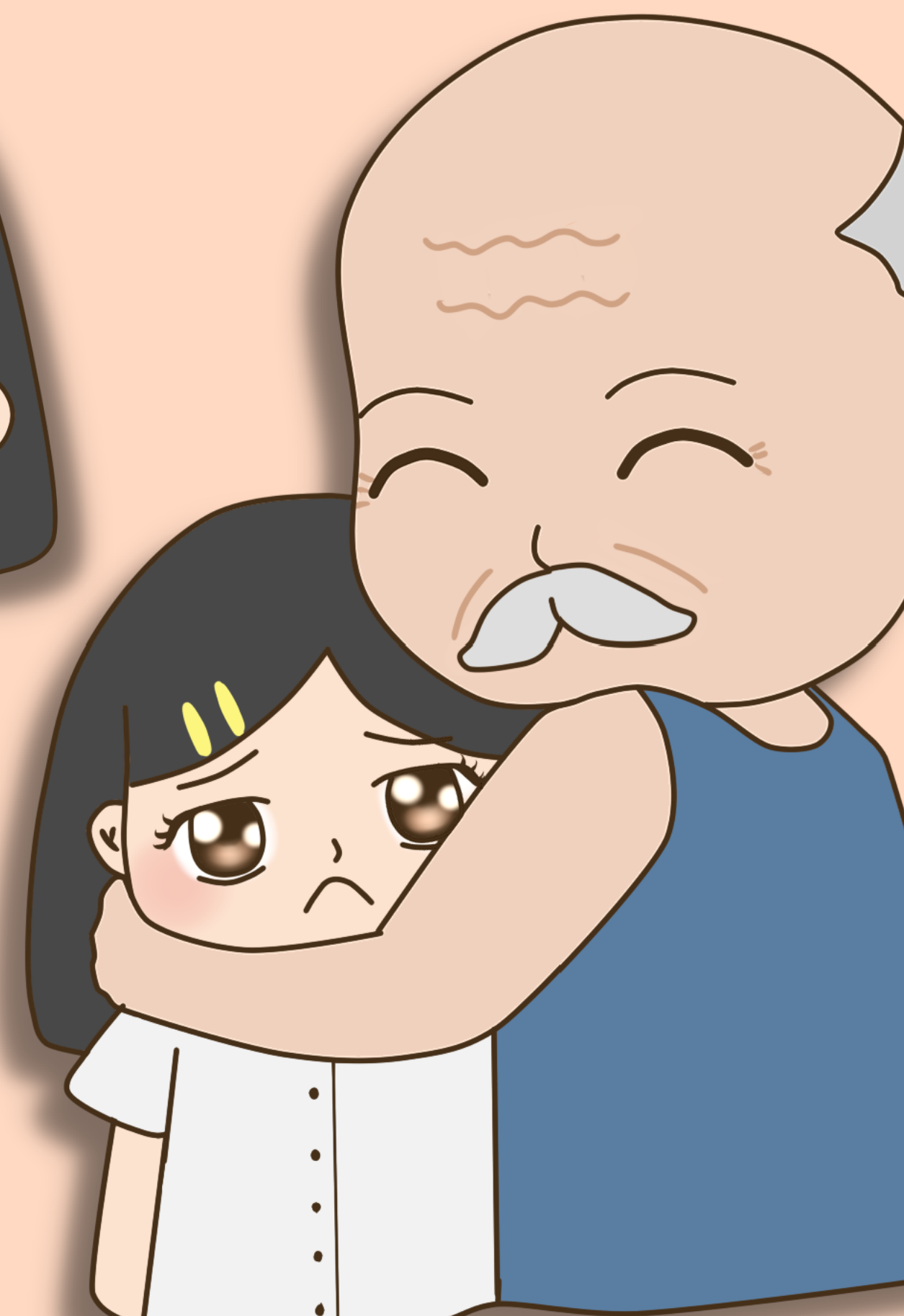
ร่างกายของหนู เคยรู้บ้างไหม
ตรงไหนอ่อนไหว ไม่ควรให้จับ
คนรอบตัวหนู หนูไม่รู้จัก
มาลูบมาจับ ไม่ได้ไม่ได้

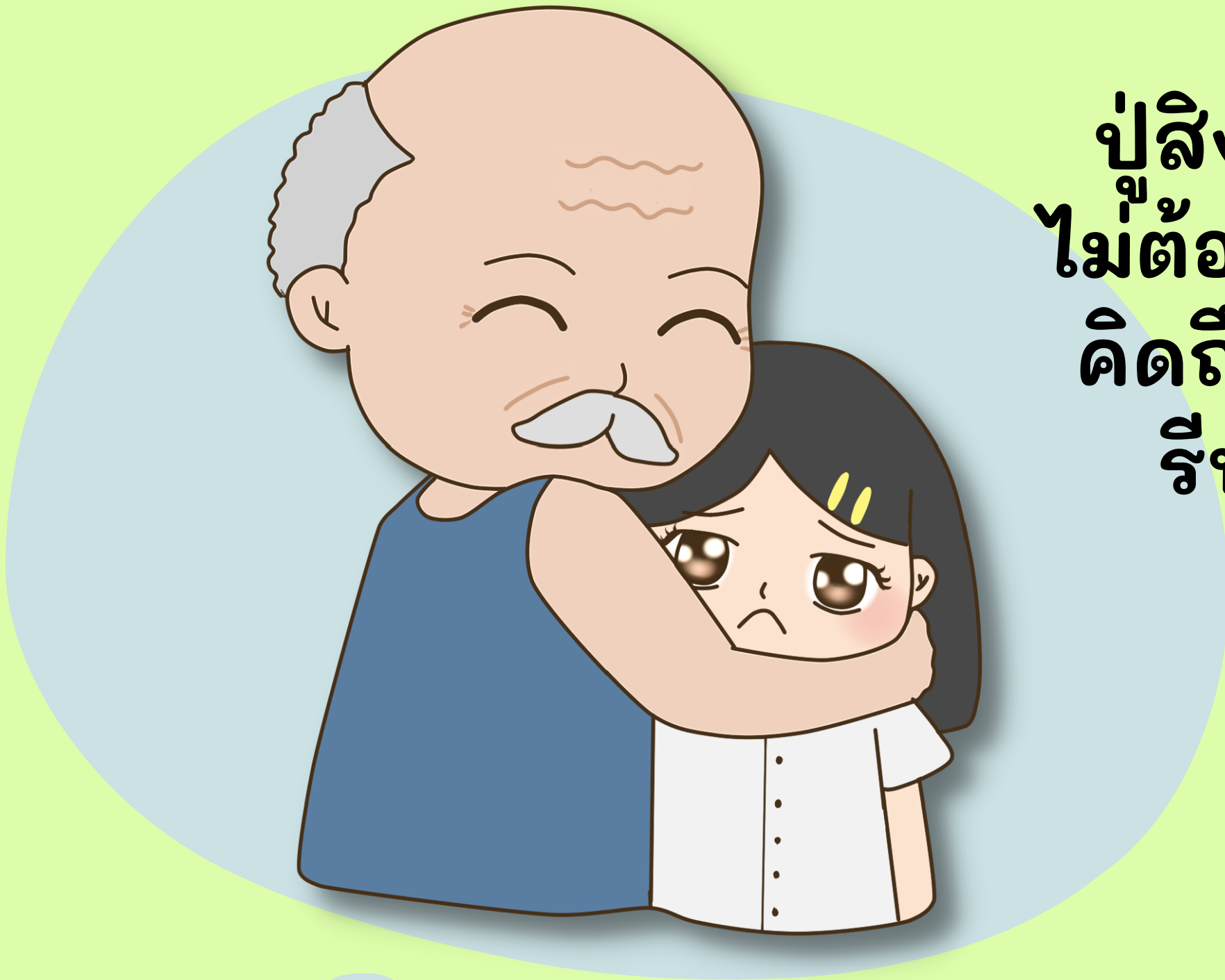
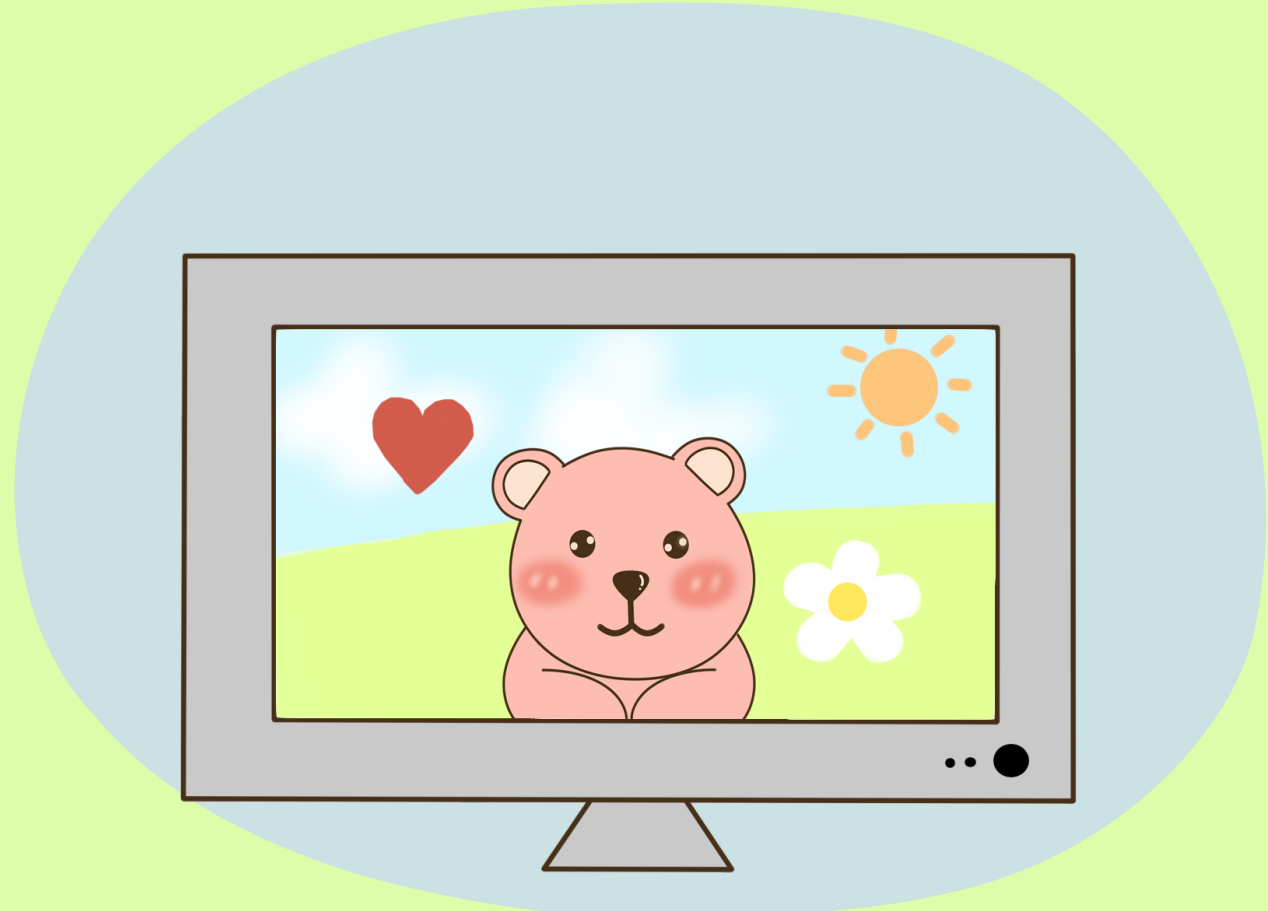

หนูทุกคน ต้องระวังไว้
ใครมาทำร้าย รีบหนีออกห่าง
ครุมีตัวอย่าง เหตุการณ์สอนหนู
หนูหนูควรรู้ ดูไว้ระวังตัว

ร่างกายของหนู นม ก้น จี๋ จิม
ทุกส่วนจริงจังจริง จีบไม่ได้นะ
ขอกอด ขอหอม ขอจีบได้ไหม
ส่ายหน้าบอกไป ไม่ได้ไม่ได้

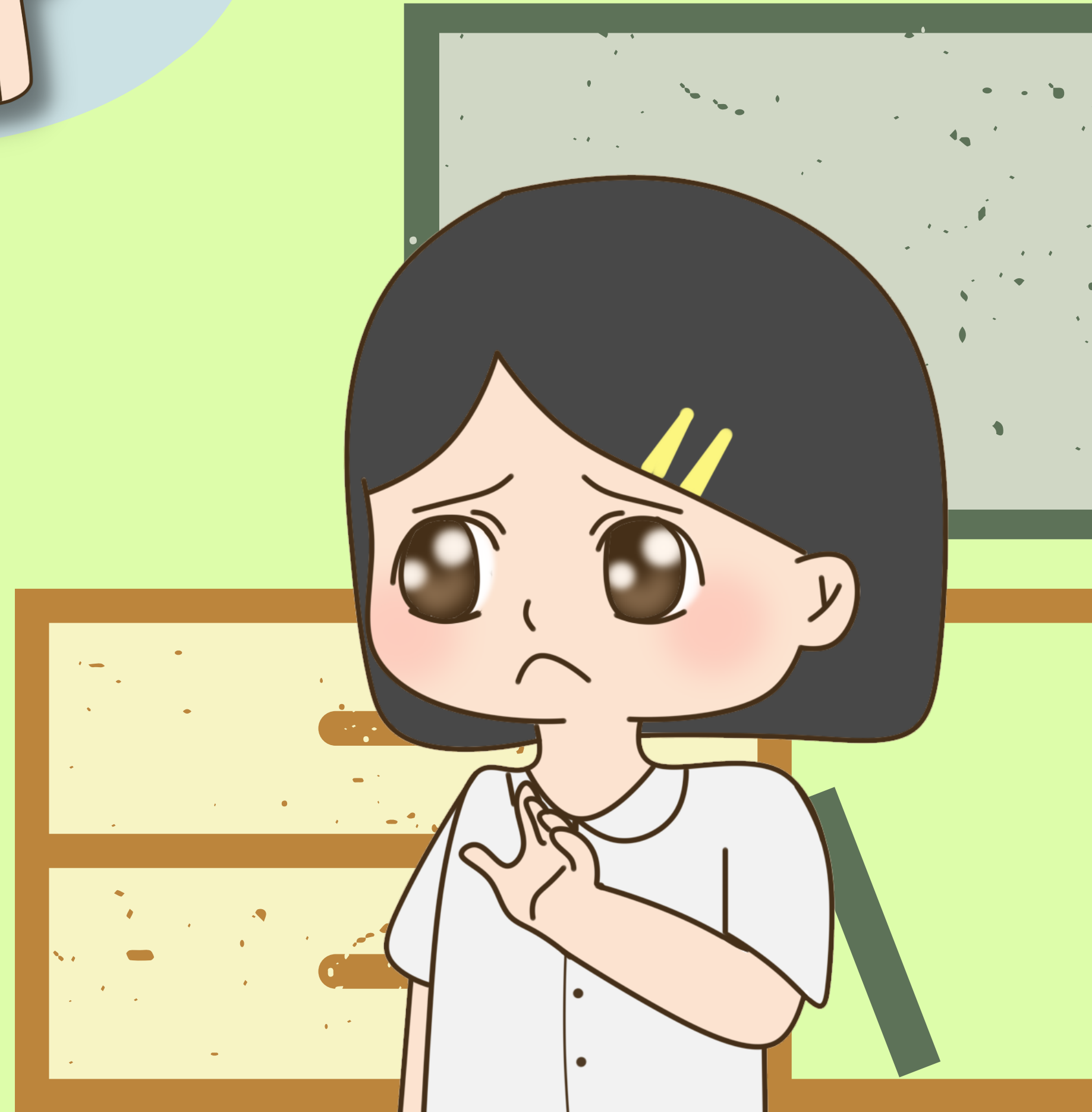

ปู่สิงบอกว่า "ขอปู่กอดก่อน
ไม่ต้องรีบร้อน ได้ดูนานนาน"
คิดถึงคำสอน คุณครูบอกไว้
รีบบอกปู่ไป ไม่ได้ไม่ได้

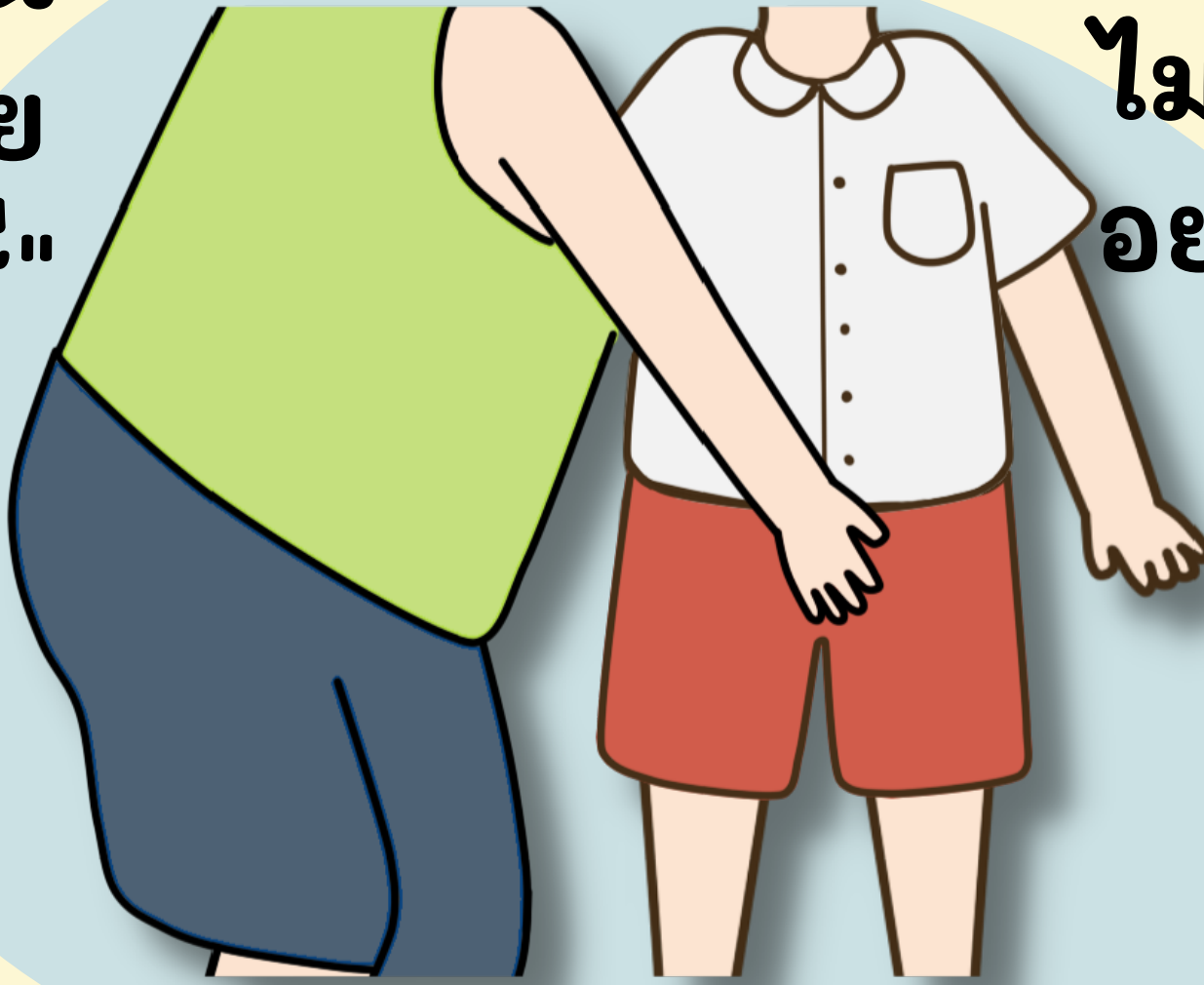

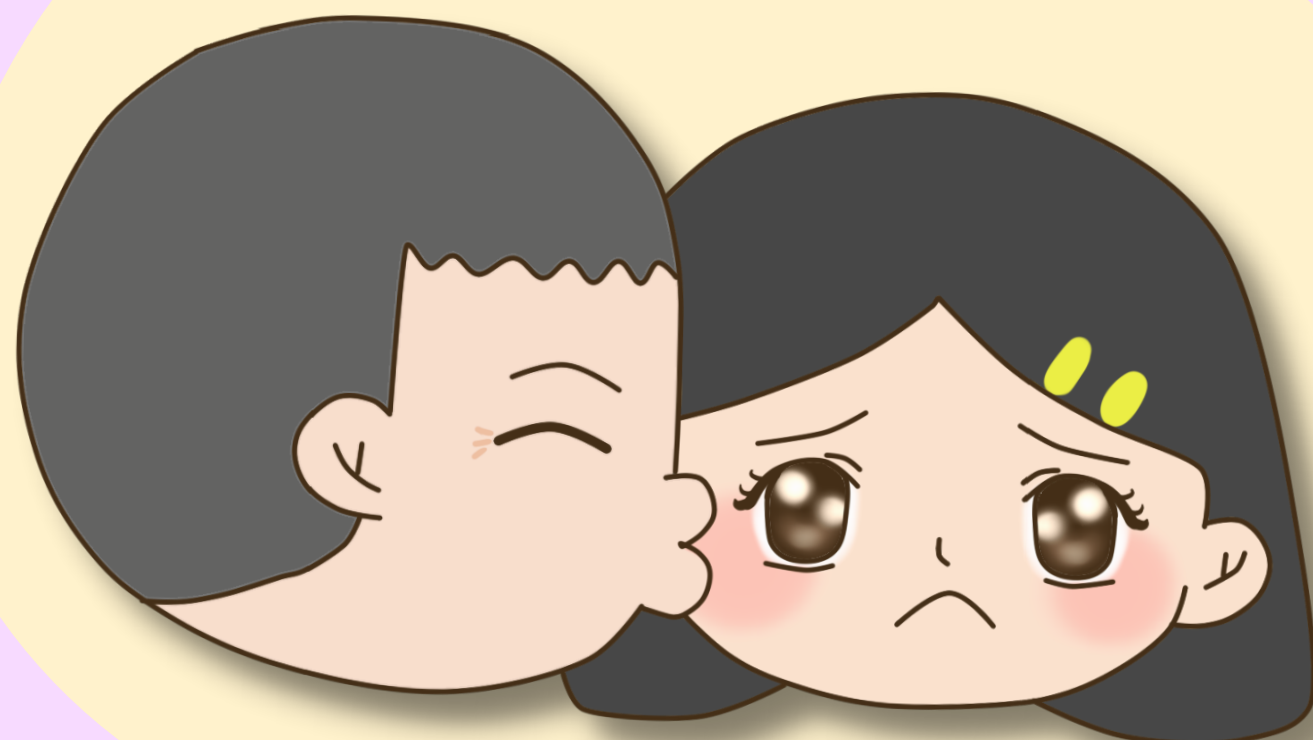
ปู่สิงข้างบ้าน อยู่บ้านคนเดียว
ชวนหนูมาเที่ยว หนูระวังไว้
ปู่สิงถามหนู "ดูการ์ตูนไหม"
หนูตอบอย่างไร อยากรดูอยากดู

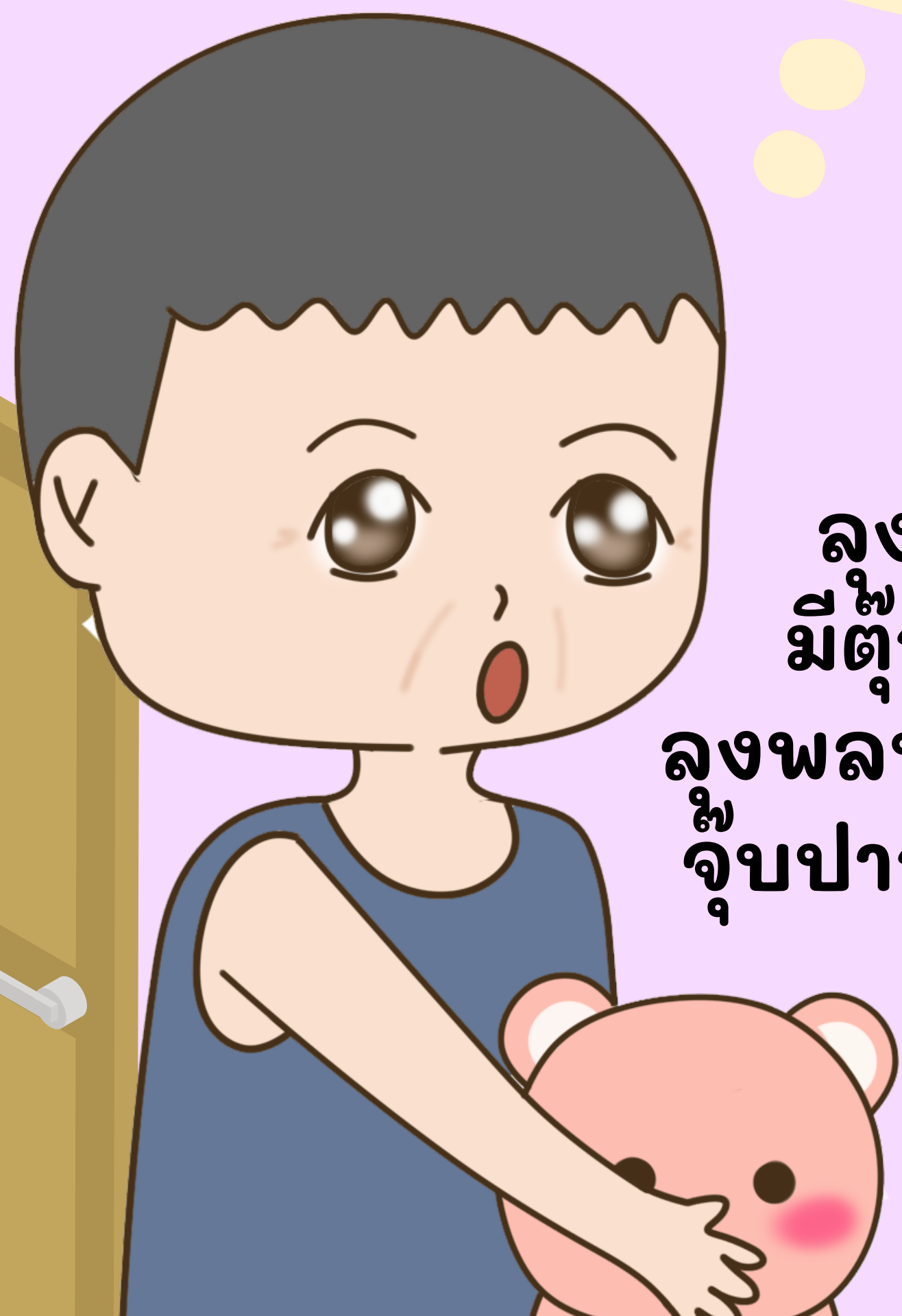
ป้าเขี้ยวร้านขายของ ขนมนมเนย
ไปซื้อเหมือนเคย ทุกเช้าทุกเย็น
ป้าเขี้ยวบอกหนู "ขอจับจู้หน่อย
อมยิ้มแสนอร่อย ป้าแถมให้ฟรี"

ขนมอมยิ้ม รสหวานอร่อย
แต่ครูให้คอย ระวังเนื้อตัว
ไม่ชอบให้จับ รีบล่าหย่าเร็ว
อย่าจับเนื้อตัว ไม่ยอมไม่ยอม

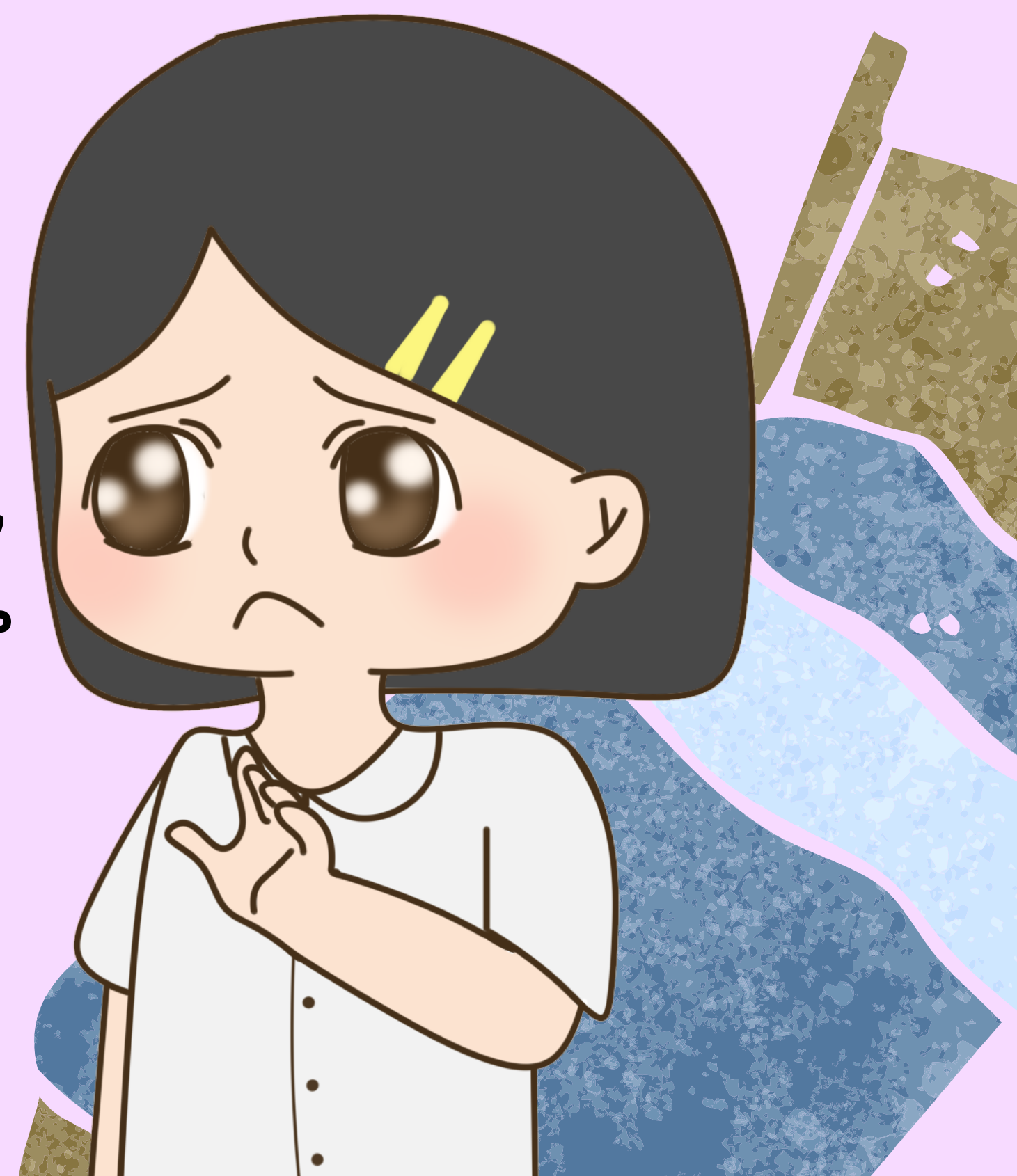

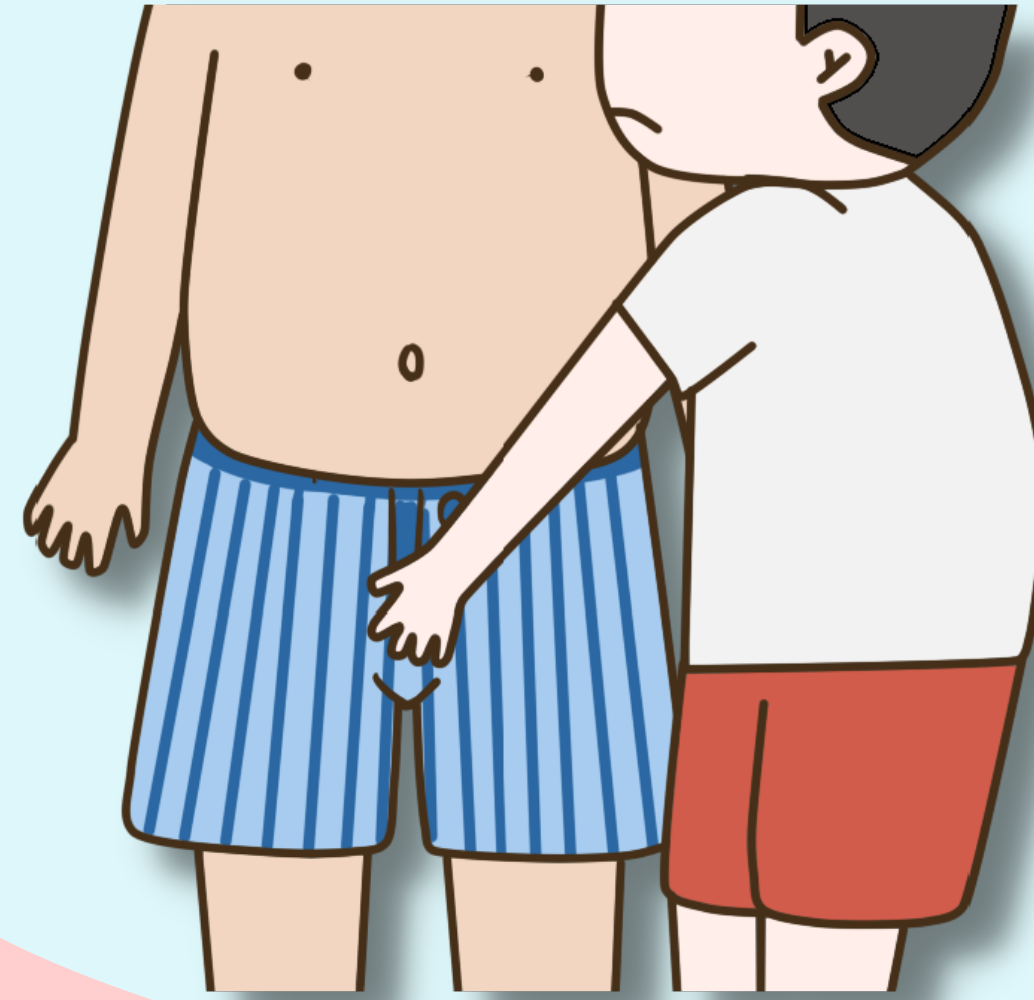
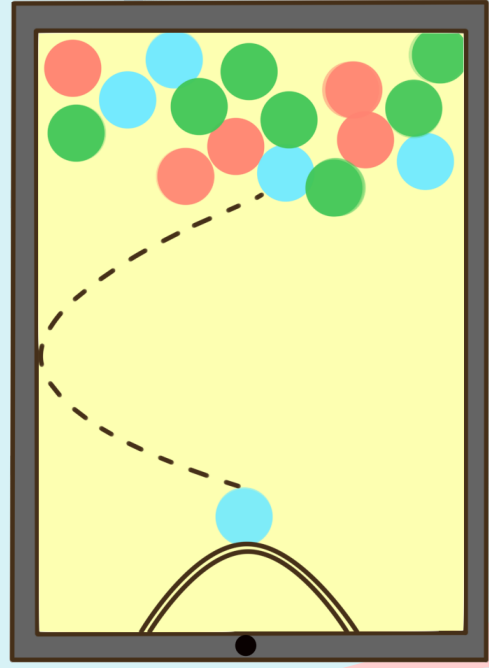

น้องหมีน่ารัก หนูก็อยากได้
แต่น่าเสียดาย คุณครูสอนไว้
ห้ามหอมห้ามจูบ กับคนแปลกหน้า
หนูเลยบอกว่า ไม่เอาไม่เอา

ลงพลมาบ้าน ใจดีใจดี
มีตุ๊กตาหมี ให้หนูหนูด้วย
ลงพลบอกหนู "หอมแก้มตรงนี้
จูบปากหนึ่งที ให้น้องหมีเลย"

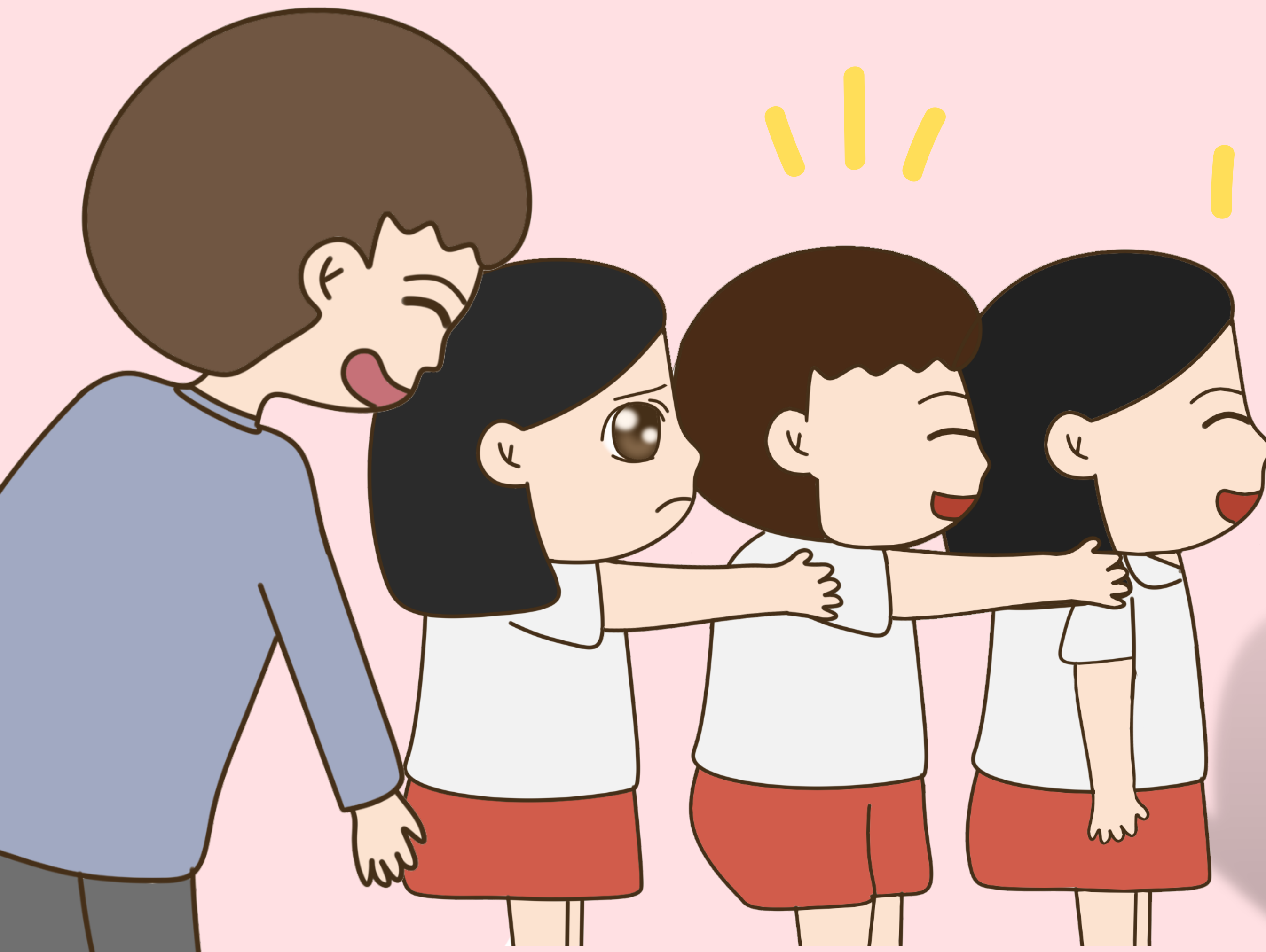

หนูชอบเล่นเกม เล่นเกมสนุก
มีชอมบี้บุก ตื่นตาตื่นใจ
แต่ครูสอนไว้ จู๊จิมคนอื่น หนูห้ามไปจับ
ไม่เอาหรือครับ ล่ายหน้าเร็วไว

วันนี้พี่พาไปเล่นบ้านเพื่อน
เห็นเพื่อนพี่มี วิดีโอเกมอันใหม่
เพื่อนพี่ถามหนู "จับจู๊พี่ไหม
พี่ไม่ทำไร เดียวให้เล่นเกม"

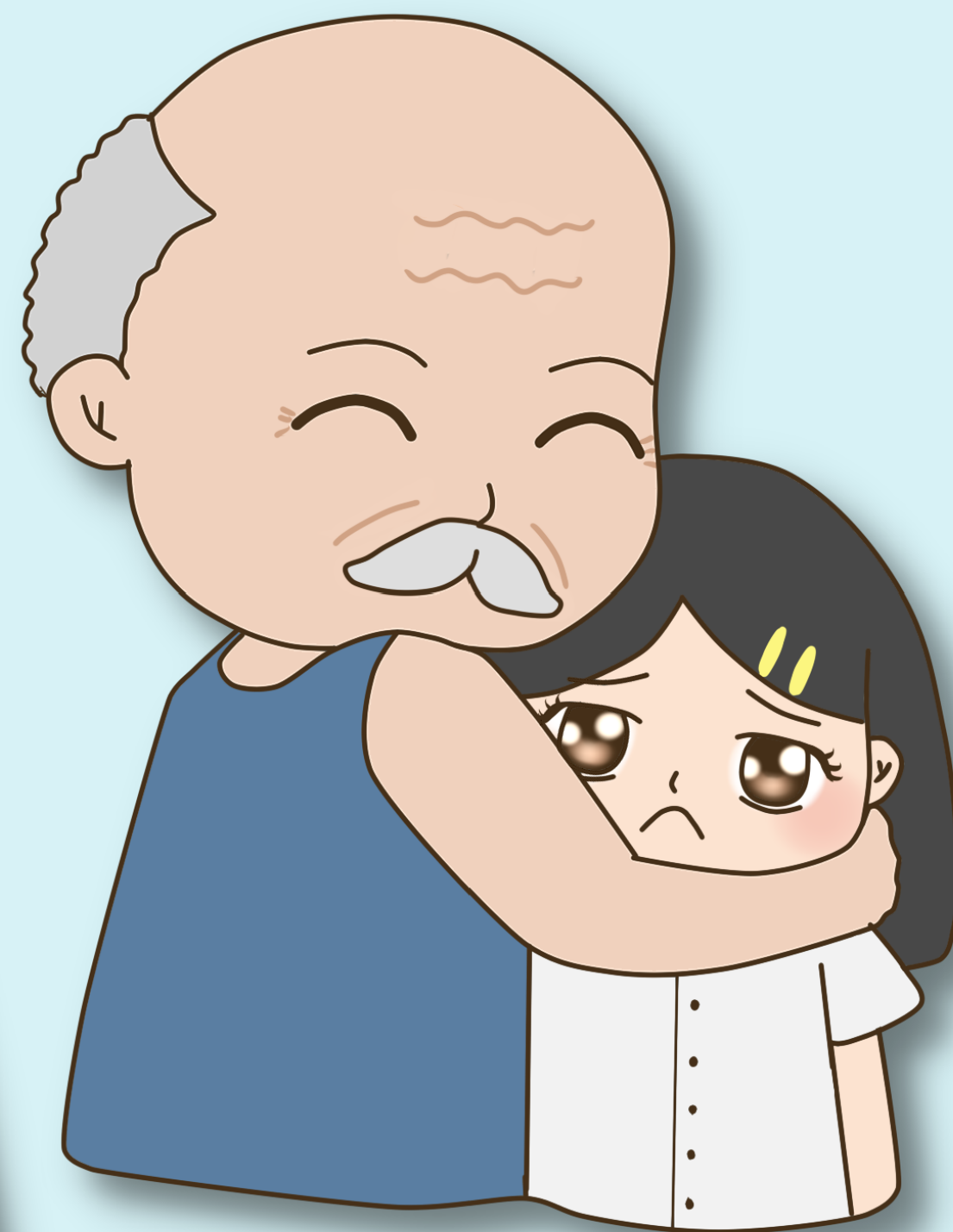
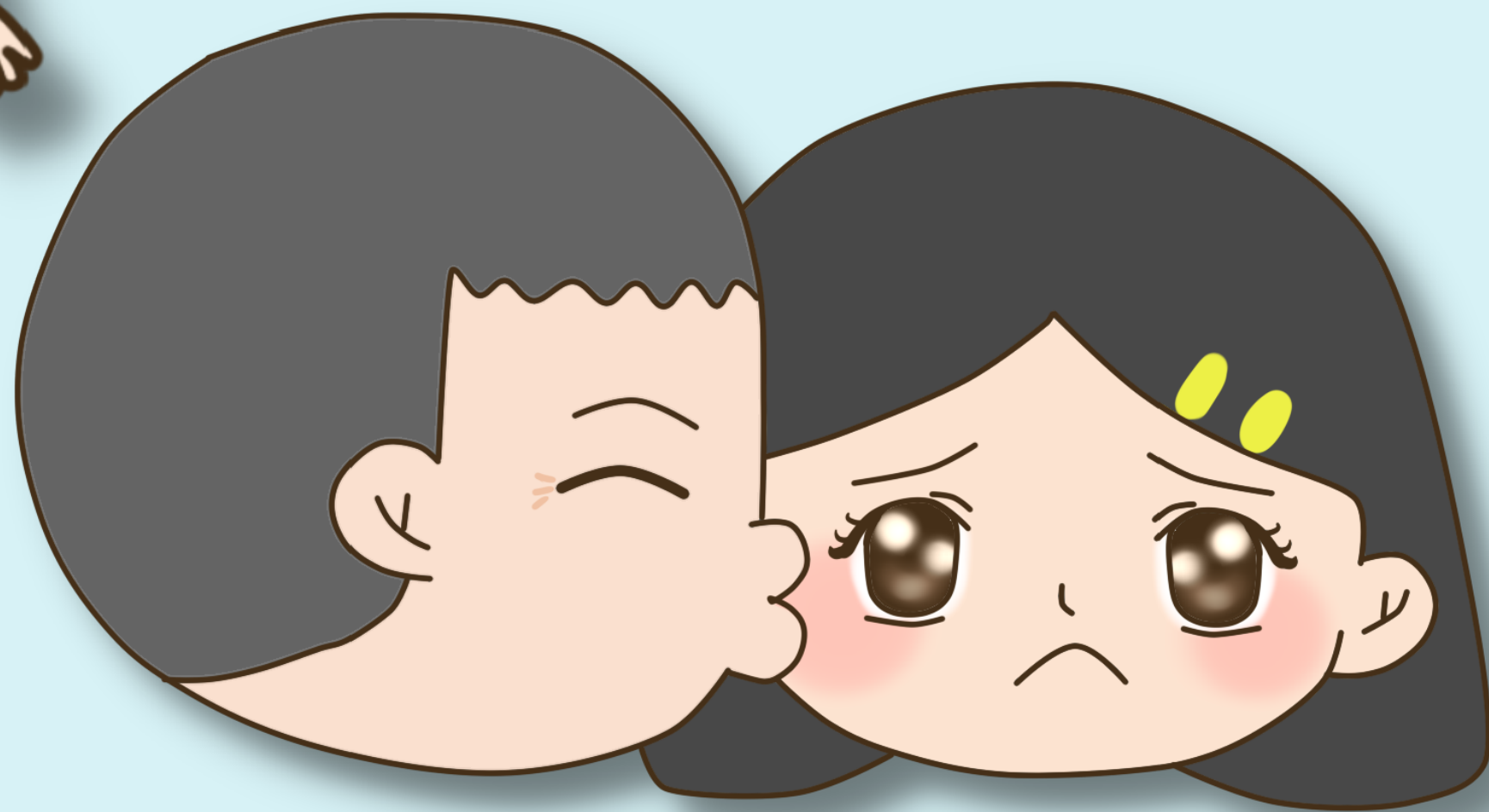
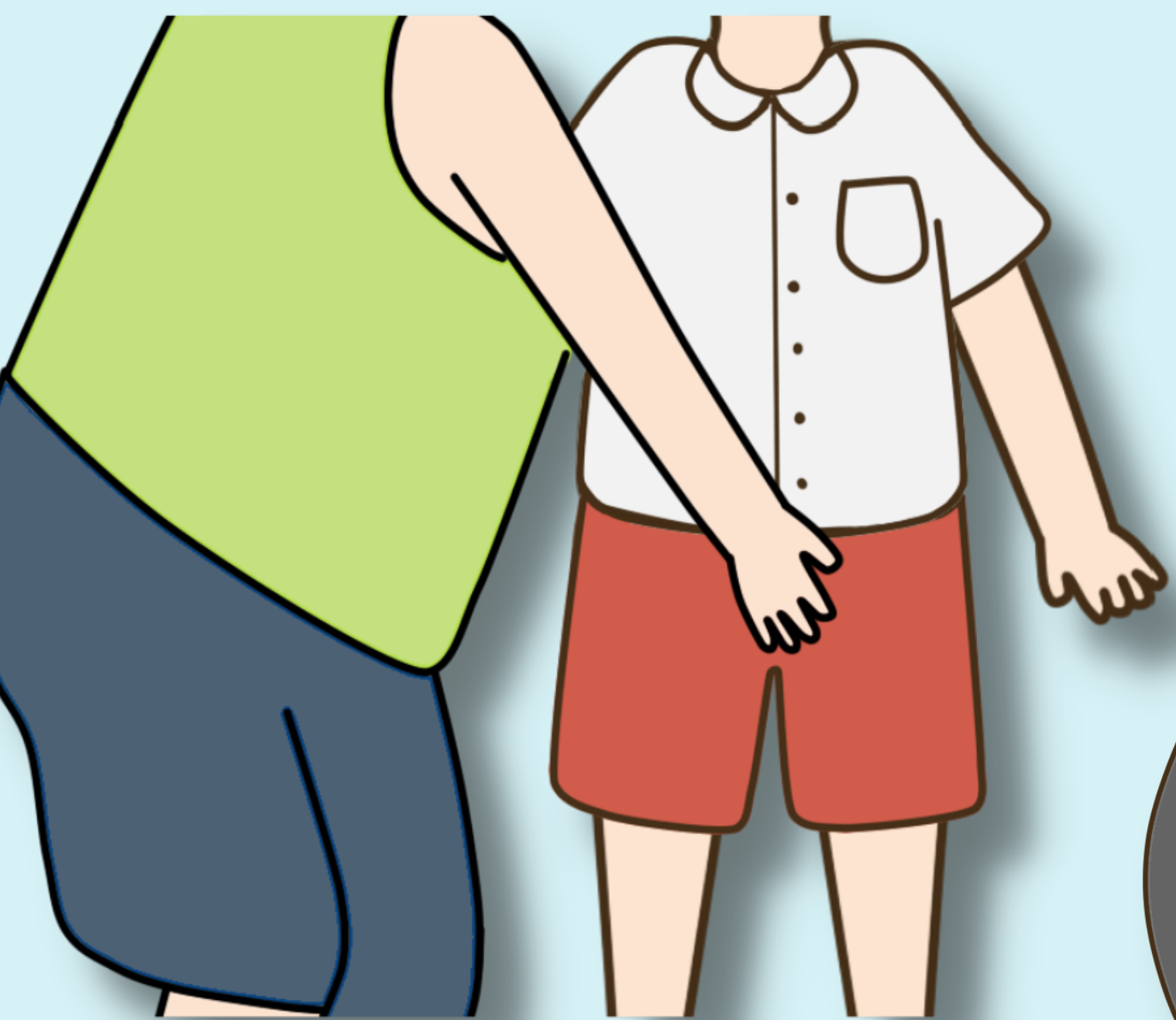

ครูตีกันหนุ ทำหนตกใจ
คิดออกทันได จับกันไม่ได้
หนุรีบเดินห่าง วิ่งหาครูใหญ่
ตะโกนบอกไป หนุโดนจับกัน

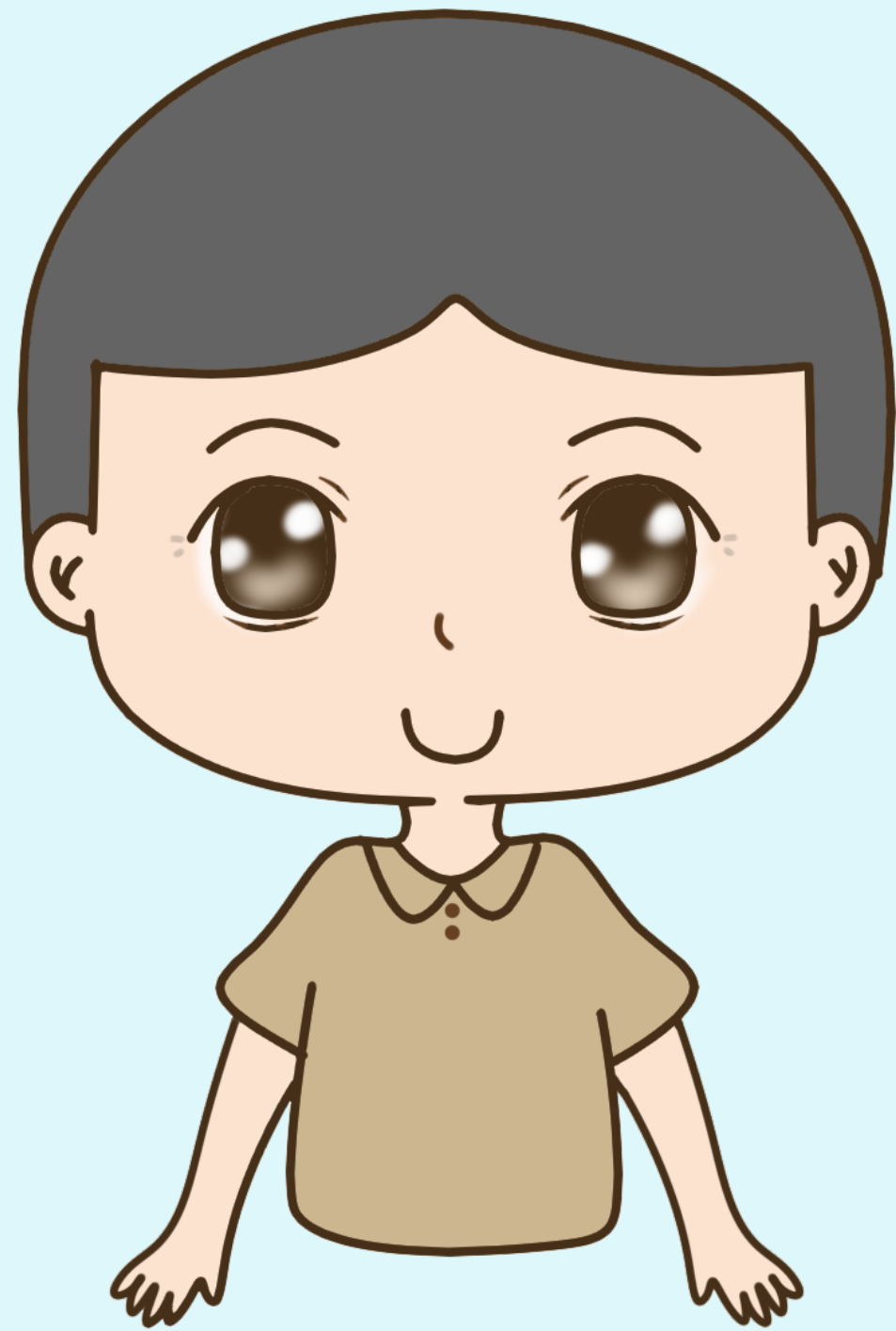
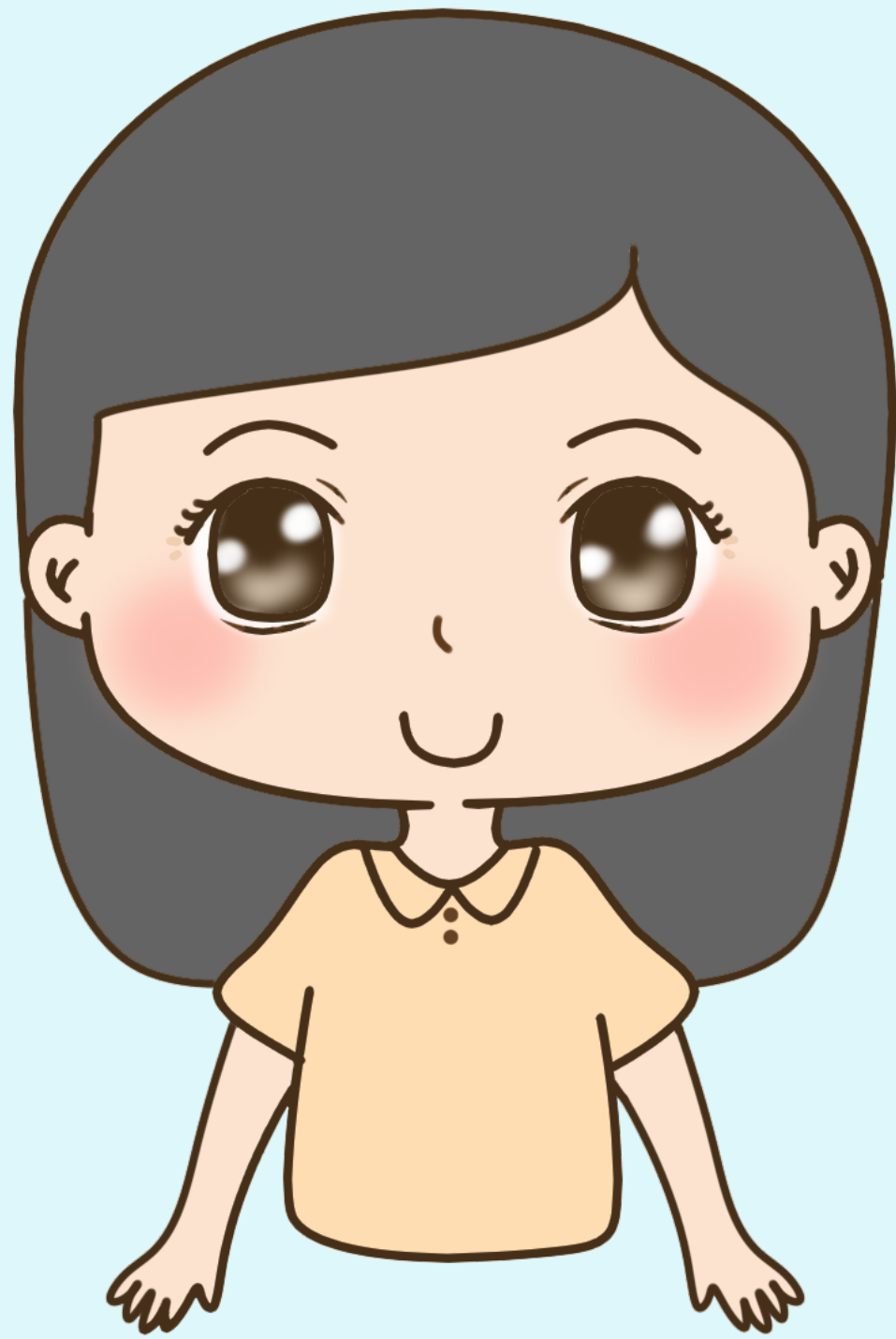

คุณครูคนใหม่ ชื่อว่าครูปู
มาชวนพวกหนุ เล่นงูกินหาง
ครูปูมาต่อ เอามือมาชน
มาจับที่กัน หัวเราะชอบใจ

คุณครูเล่าจบ พร้อมถามเร็วไว
เด็กเด็กรู้ไหม อะไรห้ามจับ
จับจับจับ จับกันได้ไหม
หนุตอบยังไง "ไม่ได้ไม่ได้"
ขอหอม ขอกอด ขอจับได้ไหม
หนุตอบยังไง "ไม่ได้ไม่ได้"

ร่างกายของหนู หนูควรรู้ไว้
 ใครห้ามทำอะไร นอกจากตัวหนู
 ถ้ามีคนขอ จับร่างกายหนู
 รีบบอกให้รู้ ไม่ได้ไม่ได้

ถ้าเขาไม่ยอม ทำใจรู้ไหม
 วิ่งหนีเร็วไว เรียกหาคนช่วย
 คุณพ่อ คุณแม่ คุณครูคนไหน
 ที่หนูไว้วางใจ รีบบอกให้รู้

ที่ครูสอน ระวังตัวไว้
เรื่องอันตราย อยู่รอบรอบตัว
ร่างกายของหนู ดูแลให้ดี
อย่าให้มีใคร มาทำหนูได้

ไม่ได้!

ห้ามจับ!

จำที่ครูสอน แล้วนำไปใช้
ระวังตัวไว้ ปลอดภัยทันที
เด็กดีของครู ขอให้ปลอดภัย
คนร้ายอันตราย ไม่ยุ่งกับหนู

คำแนะนำการอ่านหนังสือนิทานร่วมกัน

ก่อนเริ่มอ่านนิทานกับเด็ก ๆ ขอให้คุณครูหรือผู้ปกครองอ่านคำแนะนำนี้ก่อน เพื่อเตรียมความพร้อมดังต่อไปนี้

- ก่อนการอ่านร่วมกัน คุณครูหรือผู้ปกครองสามารถจัดกลุ่มตัวละครและพฤติกรรมในนิทานไว้ล่วงหน้า ขณะอ่านร่วมกัน ชวนเด็ก ๆ คุยเรื่องตัวละครต่าง ๆ ว่าอาจเป็นบุคคลและสถานการณ์ใดได้บ้างในชีวิตจริง ทำให้เด็ก ๆ รู้ว่า คุณป้าเขียว, คุณปู่สิง ในเรื่องยังสามารถเป็นญาติ เป็นผู้ใหญ่ ครูอาจารย์หรือเพื่อนรุ่นเดียวกันได้
- ไม่วิจารณ์และใช้อารมณ์ส่วนตัวระหว่างการอ่านนิทาน เช่น “คนคนนั้นเลวมาก!” การสอนแบบนี้จะให้ผลตรงกันข้าม ควรทำให้ตนเองและเด็กมีเวลามากพอในการเข้าสู่บทบาท เหตุการณ์และตัวละคร เมื่อเด็กฟังนิทานจบ คำถามข้อสงสัยย่อมตามมาเอง จะเป็นโอกาสให้ผู้ใหญ่กับเด็กสนทนากันด้วยเหตุผล
- เตรียมสื่อการสอนเรื่องเพศศึกษาอื่น ๆ ไว้ล่วงหน้า หลังการอ่านร่วมกัน หากต้องตอบคำถามกับเด็ก ๆ เรื่องความรู้สึก และขอบเขตของการสัมผัสร่างกาย สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือเสริม ช่วยเสริมสร้างความรู้เรื่องสิทธิ และเสรีภาพทางร่างกายของตนเองให้แก่เด็กได้
- หากระหว่างการอ่าน เด็กพูดคลุมเครือหรือชัดเจนว่า เขาเคยมีประสบการณ์ที่ใกล้เคียงกับในนิทาน ผู้อ่านต้องตั้งใจรับฟัง ด้วยท่าทีใจเย็น เพื่อยืนยันเนื้อหาที่เด็กเล่า แล้วจึงดำเนินขั้นต่อไป
- หากรู้อยู่แล้วว่าเด็กมีประสบการณ์ตกเป็นเหยื่อการล่วงเกินหรือคุกคามทางเพศ ระหว่างการอ่านร่วมกัน ควรใส่ใจการตอบสนองของเด็กอย่างละเอียดอ่อน เพราะเด็กเพิ่งถูกรื้อฟื้นความทรงจำที่เจ็บปวด จึงอาจทำให้มีอุปสรรคด้านการอธิบายความด้วยคำพูด ต้องสังเกตภาษากายของเด็กเป็นพิเศษ และต้องแสดงออกว่าจะเคารพการตัดสินใจของเด็กว่าจะอ่านหรือไม่อ่านนิทานต่อไป หรืออ่านอย่างไร หากเขาต้องการแค่ฟัง และดูภาพ ก็เคารพการตัดสินใจของเด็กให้มากที่สุด
- การอ่านร่วมกันกับเด็กที่เคยตกเป็นเหยื่อ หากผู้อ่านขาดความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการบำบัดความเจ็บปวด หรือเด็กบรรยายด้วยคำพูดยาก สามารถทำหน้าที่หม่าย้งส่วนสนับสนุนในเรื่องก่อน เช่น ตัวละครคุณครูสอนเรื่องการปฏิเสธ เพื่อเชื่อมโยงเด็กไปทางพลังงานบวก แล้วให้กำลังใจพวกเขาอย่างอ่อนโยน ให้เขาแบ่งปันความรู้สึกที่มีต่อตัวละคร

คำแนะนำการสอนเด็กเรื่องสิทธิในร่างกาย

พ่อแม่ ผู้ปกครอง และคุณครู สามารถสอนเด็กได้ว่าบริเวณใดในร่างกายที่ไม่ควรให้ใครมาสัมผัส แม้จะเป็นผู้ใหญ่ในบ้านก็ไม่ควรสัมผัสเด็กบริเวณเหล่านี้

จุดต้องห้าม 4 จุด ได้แก่

- (1) ริมฝีปาก
- (2) หน้าอก
- (3) อวัยวะเพศและบริเวณระหว่างขา
- (4) ก้น

ขั้นที่ 1 สอนเด็กให้รู้จักส่วนที่ไวต่อความรู้สึกไม่สัมผัสใคร และระวังไม่ให้ใครมาสัมผัส

เหตุผล คือ "จุดเหล่านี้เป็นจุดที่ไวต่อการสัมผัส และละเอียดอ่อน

ถ้าคนอื่นมาสัมผัสแล้ว เขาอาจจะเกิดความรู้สึกอยากทำอะไรมากกว่าแค่สัมผัส ซึ่งเขาอาจจะทำร้ายหนูได้"

ขั้นที่ 2 สอนเด็กให้รู้จักปฏิเสธ กล่าวบอก ไม่ชอบบให้จับหรือทำอะไร

ขั้นที่ 3 ผู้ใหญ่ที่แม่จะสัมผัสจากความเอ็นดู แต่หากเด็กพูดว่า 'ไม่' ก็ต้องเคารพคำปฏิเสธ

สิ่งสำคัญ คือ ผู้ใหญ่เองก็ไม่ควรหยอกล้อเด็ก ๆ โดยการสัมผัสร่างกายของเขาในบริเวณเหล่านี้โดยที่เด็กไม่ได้ยินยอม

ผู้ใหญ่ควรเคารพการตัดสินใจต่อร่างกายของเด็ก บางคำพูดและการกระทำอาจสร้างบาดแผลในใจเด็กได้

พ่อแม่ ผู้ปกครอง และคุณครู สามารถสอนเด็กให้เอาตัวรอดจากสถานการณ์ลุ่มเสี่ยง และฝึกแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ได้ดังนี้

ป้องกันก่อนเกิดเหตุ

- (1) ห้ามคุยหรือไปไหนกับคนแปลกหน้า
- (2) ห้ามไปในสถานที่ที่ลับตาคนหรืออยู่ในสถานที่ใดที่เป็นห้องปิดกับผู้ใหญ่หรือใครแบบสองต่อสอง เช่น ในห้องน้ำ ห้องนอน ตรอก ซอก ซอย เป็นต้น
- (3) ห้ามกินอาหารหรือดื่มน้ำที่ได้จากคนแปลกหน้า
- (4) สอนเด็กให้จดจำเบอร์โทรศัพท์และชื่อจริงของพ่อแม่เสมอ
- (5) พ่อแม่ ผู้ปกครองไม่ควรทิ้งลูกไว้กับผู้ใหญ่ในบ้านตามลำพัง

"ในยามคับขัน ถ้าเผชิญสถานการณ์ที่มีคนจะมาทำร้ายหนู"

- (1) ตะโกนหรือกรีดร้อง ๆ ให้คนมาช่วย
- (2) วิ่งหนีให้เร็วที่สุด วิ่งไปยังที่ ๆ คนอยู่มาก ๆ หรือ ถ้าต้องซ่อนก็ต้องตั้งสติซ่อนตัวให้เงียบที่สุด
- (3) บอกทุกอย่างที่เกิดขึ้นให้ผู้ใหญ่ที่เราเชื่อใจฟัง

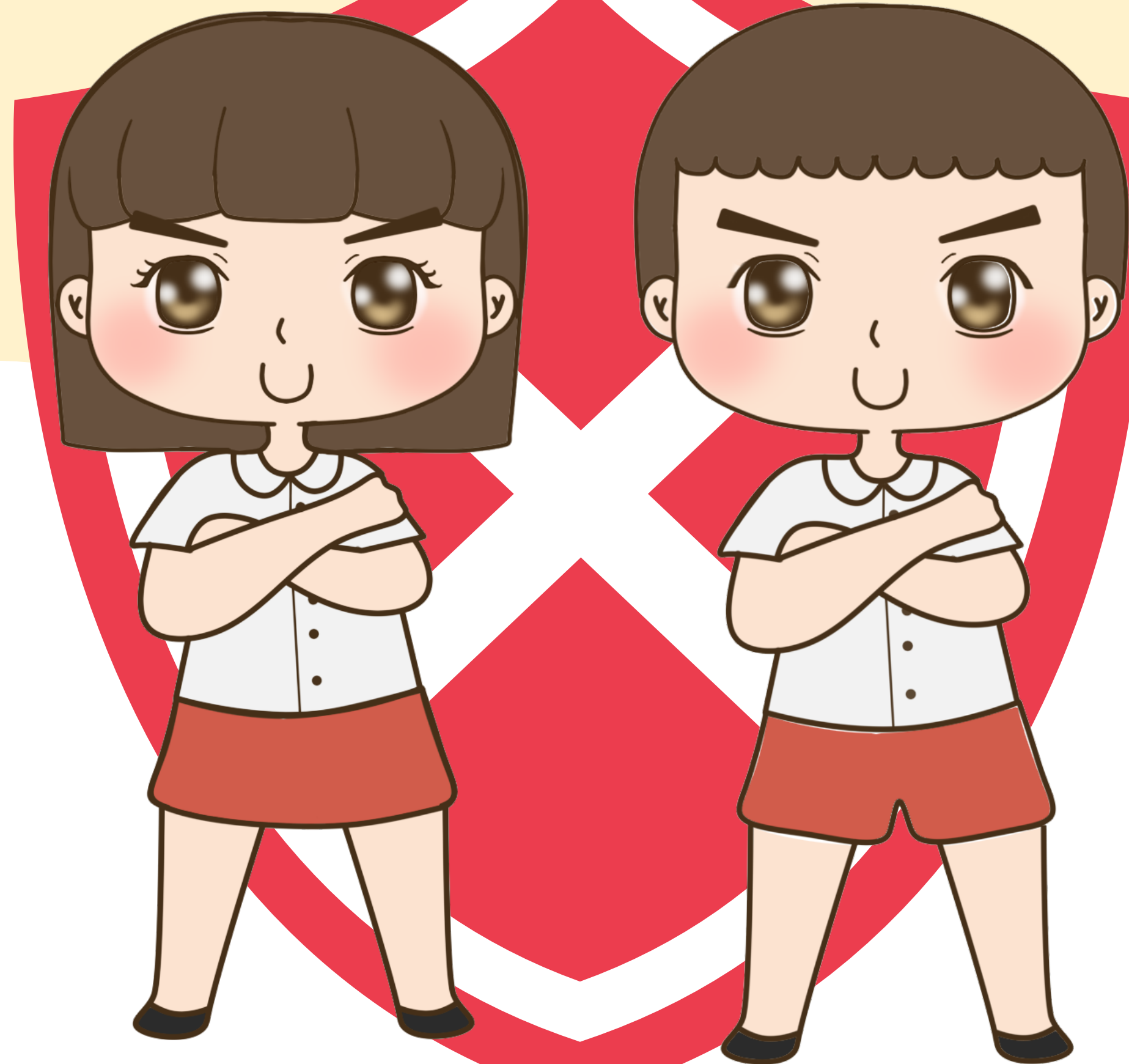
ภาคผนวก

ขอขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์และให้คำแนะนำในการจัดทำหนังสือนิทานเล่มนี้

คุณเรืองศักดิ์ ปิ่นประทีป นักเขียนหนังสือสำหรับเด็ก
คุณครูสมหวัง เนตรระภาค ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน อนุบาลดวงประทีป
คุณครูแตง คุณครูศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน อนุบาลดวงประทีป
คุณครูสุกัลยา บัวดวง คุณครูศูนย์เมอร์ซี่
พีจี นางเพ็ญวดี แสงจันทร์ ผู้จัดการมูลนิธิดวงประทีป
ป้าหมวย นางนิตยา พร้อมพອซันบุญ นักสังคมสงเคราะห์มูลนิธิดวงประทีป
และ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร ปิ่นหทัย หนูนวล อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการฝึกภาคปฏิบัติ 3

รู้เท่าทันอันตรายรอบตัว ฝึกทักษะการปฏิเสธ

“นี่คือร่างกายของฉัน” ไม่ว่าจะเป็เด็กหญิงหรือเด็กชาย มีสิทธิที่จะปกป้องร่างกายของตนเอง จากเรื่องไม่คาดฝันที่สามารถเกิดขึ้นกับเด็กได้ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็เป็นการถูกล้มผัสโดยไม่ยินยอม การถูกล่อลวง การถูกระทำอนาจาร ไปจนถึงการถูกล่วงละเมิดทางเพศ พ่อแม่และคุณครูจึงจำเป็นต้องสอนเด็กให้เรียนรู้ เพื่อรับมือกับเหตุการณ์เฉพาะหน้า และปลูกฝังทักษะชีวิตให้เด็กสามารถดูแลตนเองได้อย่างปลอดภัย

เรื่องโดย
ชุตินันท์ พุ่มไม้
กนกพร ดวงสว่าง
ญาศุภินต์ คิววงศ์งาม
ภาพโดย
พิมพ์ชนก วัฒนวงศ์
นักศึกษาคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 4
ประจำปีการศึกษา 2563

นิทานเรื่อง
ไม่ได้ ไม่ได้ หนูไม่ยอม

YouTube